

Zajímavosti, tipy a triky, informace z jiných oborů

Černý V.¹⁻⁵

¹Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny, Univerzita Karlova v Praze, Lékařská fakulta v Hradci Králové, Fakultní nemocnice Hradec Králové

²Centrum pro výzkum a vývoj, Fakultní nemocnice Hradec Králové

³Klinika anesteziologie, perioperační a intenzivní medicíny, Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem

⁴Department of Anesthesia, Pain Management and Perioperative Medicine, Dalhousie University, Halifax, Nova Scotia, Canada

⁵Technická univerzita v Liberci

Běžná infekce může spustit sclerosis multiplex

Recentní studie analyzující data od téměř 2,5 milionů osob prokazuje asociaci mezi výskytem bakteriálních infekcí v dospívání a výskytem roztroušené mozkomíšní sklerózy.

Zdroj: Xu Y, Smith KA, Hiyoshi A, Piehl F, Olsson T, Montgomery S. Hospital-diagnosed infections before age 20 and risk of a subsequent multiple sclerosis diagnosis. *Brain*. 2021;144(8):2390–2400.

Jízda na koni přináší větší riziko úrazů než lyžování nebo jízda na motocyklu

Retrospektivní analýza údajů z National Trauma Bank z let 2007–2016 shrnuje, že nejčastějším typem traumat je poranění hrudníku, nejvyšší smrtnost se vyskytovala v souvislosti s poraněním hlavy a/nebo krku. Riziko přijetí do nemocnice bylo nejvyšší u jízdy na koni ve srovnání s fotbalem, jízdou na motocyklu a lyžováním.

Zdroj: Mutore K, Lim J, Fofana D, Torres-Reveron A, Skubic JJ. Hearing hoofbeats? Think head and neck trauma: a 10-year NTDB analysis of equestrian-related trauma in the USA. *Trauma Surgery & Acute Care Open* 2021;6:e000728.

Jsou D-dimery nepřínosné ve vyloučení plicní embolie u pacientů s covidem-19?

Retrospektivní studie na 1541 pacientech zpochybňuje diagnostický přínos vyšetření D-dimerů pro vyloučení plicní embolie (PE). Autoři upozorňují na fakt, že diagnostický přínos D-dimerů ve vyloučení PE byl validován na zcela jiné populaci pacientů a shrnují, že diskriminační hodnota D-dimerů u pacientů s covidem-19 je omezená.

Zdroj: Logothetis CN, Weppelmann TA, Jordan A, Hanna C, Zhang S, Charkowick S, et al. D-Dimer Testing for the Exclusion of Pulmonary

Embolism Among Hospitalized Patients With COVID-19. *JAMA Netw Open*. 2021;4(10):e2128802.

Dlouhodobý pobyt ve vesmíru a stav mozku

Studie na 5 kosmonautech sledující biomarkery poškození mozku – neurofilament light chain (NFL), glial fibrillary acidic protein (GFAP), total tau, a 2 amyloid-β (Aβ) proteins (Aβ40 a Aβ42). Výsledky ukazují na možné riziko dlouhodobých kosmických letů na rozvoj degenerativních chorob mozku.

Zdroj: zu Eulenburg P, Buchheim J, Ashton NJ, Vassilieva G, Blennow K, Zetterbert H, et al. Changes in Blood Biomarkers of Brain Injury and Degeneration Following Long-Duration Spaceflight. *JAMA Neurol*. Published online October 11, 2021.

Vysoký příjem omega-3 mastných kyselin a fibrilace síní

Příjem potravinových doplňků s obsahem omega-3 mastných kyselin (rybí tuk) nad 1 g denně je spojen s vyšším rizikem vzniku fibrilace síní.

Zdroj: Gencer B, Djousse L, Al-Ramady OT, Cook NR, Manson JE, Albert CM. Effect of Long-Term Marine Omega-3 Fatty Acids Supplementation on the Risk of Atrial Fibrillation in Randomized Controlled Trials of Cardiovascular Outcomes: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Circulation*. 2021 Oct 6.

Nový kortikoid v léčbě svalové dystrofie

Vamarolon (tzv. disociativní steroid) byl testován u pacientů se svalovou dystrofií Duchenna typu, zlepšení bylo pozorováno v identickém rozsahu jako u pacientů s podávanými konvenčními steroidy (prednison), nicméně bez obvyklých vedlejších účinků, typických pro steroidy.

Zdroj: Jackowski S, et al. Vamorolone, a first-in-class dissociative steroid, is associated with improved muscle strength and favourable bone and

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORA:

prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., FCCM, cernyvla1960@gmail.com

Cit. zkr: Anest intenziv Med. 2021; 32(4–5): 256–257

growth plate profiles in young boys with ambulatory Duchenne muscular dystrophy. ASBMR 2021; Abstract LB-1113.

Trombocytóza jako časný indikátor skryté malignity?

Nález zvýšeného počtu trombocytů (450×10^9) byl spojen s vyšším výskytem solidních nádorů do 5 let. Nejvyšší riziko bylo pozorováno u ovariálního karcinomu (až 23× vyšší) a karcinomu slinivky (3,8× vyšší).

Zdroj: Giannakeas V, Narod SA. Incidence of Cancer Among Adults With Thrombocytosis in Ontario, Canada. JAMA Netw Open. 2021;4(8):e2120633.

Pravidla pro klinický debriefink

<https://litfl.com/clinical-debriefing/>

Optimální hodnoty krevního tlaku pro mozek a srdce se asi liší

Analýza 33 tisíc pacientů diskutuje mj. roli výše krevního tlaku (BP) z pohledu různých komplikací kardiovaskulárního systému. Mozek je dominantně zásoben krví během systoly, srdce naopak během diastoly.

Ve vztahu „cévní mozková příhoda – krevní tlak“ platí čím níže tím lépe, hodnota systolického „cerebroprotective BP“ je udávána 110–120 torr. Ve vztahu „infarkt myokardu – krevní tlak“ platí, že snížení diastolického krevního tlaku je spojeno s rizikem ischemie myokardu. Současná americká doporučení optimální cílové hodnoty BP nijak nestratifikují a za doporučovanou hodnotu je považován BP < 130/80 torr.

Zdroj: Itoga NK, Tawfik DS, Montez-Rath ME, Chang TI. Contributions of Systolic and Diastolic Blood Pressures to Cardiovascular Outcomes in the ALLHAT Study. J Am Coll Cardiol. 2021 Oct 26;78(17):1671-1678.

První pomoc při spolknutí baterie typu „button battery“ (BB)

Malé baterie typu BB mohou při jejich požití za 2 hodiny významně poškodit zažívací trakt v důsledku generování elektrického proudu při kontaktu s tkáněmi. Počet případů požití těchto baterií u dětí je velmi vysoký a v USA dosahuje tisíců ročně. Za účinnou první pomoc je považováno podání medu nebo sukralfátu co nejdříve po požití baterie.

Zdroj: Zipursky AR, Ratnapalan S. Button battery ingestions in children. CMAJ. 2021 Sep 27;193(38):E1498.